

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ — ΕΛΛΑΔΑ

Κρατική ενίσχυση αριθ. C 47/2005 (πρώην NN 86/2005) — ΕΛΒΟ (Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων Α.Β.Ε)

Πρόσκληση για υποβολή παρατηρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ

(2006/C 34/06)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Με την επιστολή της 7ης Δεκεμβρίου 2005 η οποία αναδημοσιεύεται στην αυθεντική γλώσσα του κειμένου της επιστολής στις σελίδες που ακολουθούν την παρούσα περίληψη, η Επιτροπή κοινοποίησε στην Ελλάδα την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με το προαναφερόμενο μέτρο.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το μέτρο για το οποίο η Επιτροπή κινεί τη διαδικασία, μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας περίληψης και της επιστολής που ακολουθεί, στην ακόλουθη διεύθυνση:

European Commission
Directorate-General for Competition
State aid Greffe
SPA 3, 6/5
B-1049 Brussels
Fax No: (32-2) 296 12 42.

Οι παρατηρήσεις αυτές θα κοινοποιηθούν στην Ελλάδα. Το απόρρητο της ταυτότητας του ενδιαφερόμενου μέρους που υποβάλλει τις παρατηρήσεις μπορεί να ζητηθεί γραπτώς με μνεία των σχετικών λόγων.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 27 Μαΐου 2002 η Επιτροπή έλαβε καταγγελία σύμφωνα με την οποία έχει χορηγηθεί ενίσχυση στην ΕΛΒΟ, την Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων Α.Β.Ε (στο εξής «ΕΛΒΟ»). Στο διάστημα 2002-2005 υπήρξε εκτενής ανταλλαγή επιστολών μεταξύ της Επιτροπής, των ελληνικών αρχών και του καταγγέλλοντα όσον αφορά το εξεταζόμενο μέτρο.

Οι ελληνικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι το ποσό ενίσχυσης που χορηγήθηκε στη βάση αυτή υπέρ της ΕΛΒΟ ήταν 3,5 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές, η ενίσχυση χρησιμοποιήθηκε ως κεφάλαιο κίνησης για την κάλυψη των αναγκών παραγωγής αποκλειστικά για αμυντικούς σκοπούς, και θα πρέπει να καλυφθεί από την παρέκκλιση του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Ο αποδέκτης του μέτρου είναι η ΕΛΒΟ, εταιρεία που παράγει στρατιωτικά οχήματα, πολιτικά οχήματα και ανταλλακτικά, με έδρα τη Θεσσαλονίκη στην Ελλάδα. Η ΕΛΒΟ είναι ο κυριότερος προμηθευτής οχημάτων των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων. Η εταιρεία πραγματοποιεί ετήσιο κύκλο εργασιών περίπου 150-200 εκατ. ευρώ.

Η διαγραφή χρεών προς τον δημόσιο τομέα πρέπει να θεωρηθεί ως ενίσχυση κατά την έννοια του ανωτέρω άρθρου, δεδομένου ότι υπεισέρχονται κρατικοί πόροι και παρέχεται ρητά ένα επιλεκτικό πλεονέκτημα στην ΕΛΒΟ, η οποία διαφορετικά θα έπρεπε να πληρώσει τις εν λόγω οφειλές. Εφόσον υπάρχει ανταγωνισμός και συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών στη βιομηχανία οχημάτων, οι οικονομικές παροχές που ευνοούν την ΕΛΒΟ έναντι των ανταγωνιστών της νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

Στις 16 Δεκεμβρίου 1999 η Ελλάδα εξέδωσε το νόμο αριθ. 2771/99. Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 του νόμου, η ΕΛΒΟ απαλλάσσεται από τις οφειλές της προς το δημόσιο όσον αφορά φόρους, προσαυξήσεις και πρόστιμα για τα οικονομικά έτη 1988 έως 1998, και από οποιαδήποτε άλλη οφειλή της προς το δημόσιο που απορρέει από την εφαρμογή του βασιλικού διατάγματος αριθ. 296/1972 ή της σύμβασης με την Steyr-Daimler Puch.

Η Επιτροπή διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά το πραγματικό ποσό των οφειλών που διαγράφηκαν. Σύμφωνα με πληροφορίες που προέρχονται από τον καταγγέλλοντα και τον ελληνικό Τύπο, το ποσό της ενίσχυσης ενδέχεται να υπερβίνει το ποσό που ανέφεραν οι ελληνικές αρχές.

Παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ

Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές, το μέτρο εμπίπτει στο άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ, δεδομένου ότι η παραγωγή της ΕΛΒΟ προορίζεται κυρίως για τις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η παραγωγή της ΕΛΒΟ δεν καλύπτεται πλήρως από την εξαίρεση του άρθρου 296. Το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ είναι περιορισμένο και δεν καλύπτει πλήρως προϊόντα πολιτικού σκοπού και διπλής χρήσης. Οι ελληνικές αρχές δεν προσκόμισαν πειστικά στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση ευνόησε μόνο την παραγωγή που σχετίζεται με ουσιώδη συμφέροντα εθνικής ασφάλειας και ότι η εταιρεία διατηρούσε ξεχωριστούς λογαριασμούς. Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, η Επιτροπή θεωρεί ότι η συνολική ενίσχυση υπέρ της παραγωγής της ΕΛΒΟ ενδέχεται να μην συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

«Η Επιτροπή επιθυμεί να ενημερώσει την Ελλάδα, ότι αφού εξέτασε τις πληροφορίες που χορηγήθηκαν από τις ελληνικές αρχές σχετικά με την ανωτέρω υπόθεση, αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Στις 27 Μαΐου 2002, η Επιτροπή έλαβε καταγγελία σύμφωνα με την οποία έχει χορηγηθεί ενίσχυση στην ΕΛΒΟ — την Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων Α.Β.Ε.
- (2) Στις 8 Ιουλίου 2002, 22 Οκτωβρίου 2002, 23 Σεπτεμβρίου 2003, 3 και 10 Οκτωβρίου 2003, 11 και 30 Μαΐου 2005, 10 Ιουνίου 2005, 1 Ιουλίου 2005 και 9 Σεπτεμβρίου 2005, ο καταγγέλλων υπέβαλε και άλλα στοιχεία στην Επιτροπή. Η Επιτροπή απέστειλε επιστολές στον καταγγέλλοντα στις 24 Ιουλίου 2002, 2 Σεπτεμβρίου 2003, 29 Μαρτίου 2005 και 19 Σεπτεμβρίου 2005.
- (3) Στις 12 Ιουνίου 2002, η Επιτροπή ζήτησε πληροφορίες από τις ελληνικές αρχές. Με επιστολή της 9ης Ιουλίου 2002, που καταχωρήθηκε στις 15 Ιουλίου 2002, οι ελληνικές αρχές ζήτησαν παράταση της προθεσμίας για την υποβολή των πληροφοριών μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου 2002, την οποία η Επιτροπή δέχθηκε με επιστολή της 22ας Ιουλίου 2002. Η Ελλάδα χορήγησε τις πληροφορίες που ζητήθηκαν με επιστολή της 18ης Σεπτεμβρίου 2002, που καταχωρήθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 2002.

- (4) Στις 21 Νοεμβρίου 2002, η Επιτροπή απέστειλε δεύτερη αίτηση παροχής πληροφοριών στις ελληνικές αρχές, την οποία ακολούθησε υπενθύμιση στις 10 Φεβρουαρίου 2003. Η σχετική απάντηση λήφθηκε από την Επιτροπή στις 12 Φεβρουαρίου 2003.
- (5) Στις 17 Μαρτίου 2003, η Επιτροπή απέστειλε τρίτη αίτηση παροχής πληροφοριών, την οποία ακολούθησαν δύο υπενθυμίσεις στις 13 Μαΐου 2003 και 25 Ιουλίου 2003. Η απάντηση έφθασε στην Επιτροπή στις 12 Αυγούστου 2003.
- (6) Περαιτέρω αιτήσεις παροχής πληροφοριών προς τις ελληνικές αρχές απεστάλησαν στις 2 Δεκεμβρίου 2003, 21 Οκτωβρίου 2004 και 20 Δεκεμβρίου 2004. Οι απαντήσεις παραλήφθηκαν στις 19 Ιανουαρίου 2004 (καταχωρήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2004), 19 Νοεμβρίου 2004 (καταχωρήθηκε στις 22 Νοεμβρίου 2004) και στις 17 Ιανουαρίου 2005 (καταχωρήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 2005).

II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. Ο δικαιούχος

- (7) Ο αποδέκτης της χρηματοδοτικής στήριξης είναι η ΕΛΒΟ — Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων Α.Β.Ε. (εφεξής “ΕΛΒΟ”), εταιρεία που παράγει στρατιωτικά οχήματα, πολιτικά οχήματα και ανταλλακτικά, με έδρα τη Θεσσαλονίκη, στην Ελλάδα. Η ΕΛΒΟ είναι ο κυριότερος προμηθευτής οχημάτων των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων.
- (8) Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, η εταιρεία παράγει συγκεκριμένα τα ακόλουθα είδη οχημάτων: λεωφορεία, ηλεκτροκίνητα λεωφορεία (τρόλεϊ), φορτηγά γενικής χρήσης, απορριμματοφόρα, βυτιοφόρα, πυροσβεστικά, εκχιονιστικά οχήματα, οχήματα μεταφοράς αεροσκαφών, γερανών, ρυμουλκά, φορτηγά, ρυμουλκούμενα, οχήματα παντοδαπού εδάφους (τζιπ), άρματα μάχης, τεθωρακισμένα οχήματα (1).
- (9) Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1972 υπό την επωνυμία Stayer Ελλάς Α.Β.Ε. και παρήγαγε ελκυστήρες, φορτηγά, δίκυκλα και κινητήρες (2). Το 1982 η εταιρεία μετονομάστηκε ΕΛΒΟ με κυριότερο μέτοχο το ελληνικό δημόσιο (3). Το 2000, η ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε. από κοινού με την ΜΕΤΚΑ Α.Ε. απέκτησαν το 43 % των μετοχών της εταιρείας ΕΛΒΟ μετά από δημόσιο διαγωνισμό. Σήμερα, το 51 % της ΕΛΒΟ κατέχεται από το ελληνικό δημόσιο.

(1) Πηγή: Πληροφορίες που λήφθηκαν από τις ελληνικές αρχές καθώς και από τις ιστοσελίδες:

<http://www.elvo.gr> και http://downloads.mytilineos.gr/MYTIL_ENG_2004_ANNUAL.pdf

(2) Ιστοσελίδα της Μυτιληναίος ΑΕ: http://downloads.mytilineos.gr/MYTIL_ENG_2004_ANNUAL.pdf

(3) Ιστοσελίδα της ΕΛΒΟ: (<http://www.elvo.gr>)

- (10) Η ΕΛΒΟ απασχολεί σήμερα περίπου 750 άτομα (*). Ο κύκλος εργασιών της κυμαίνεται μεταξύ 150 και 200 εκατ. ευρώ κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Πίνακας 1: Συνολικός κύκλος εργασιών (σε ευρώ)

1999	2000	2001	2002	2003
176 021 063	159 210 607	144 021 068	123 613 456	175 428 159

2. Το μέτρο

- (11) Στις 16 Δεκεμβρίου 1999 η Ελλάδα εξέδωσε το νόμο αριθ. 2771/99 (εφεξής ο "νόμος"). Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 του νόμου, η ΕΛΒΟ απαλλάσσεται από τις οφειλές της προς το δημόσιο από φόρους, προσαυξήσεις και πρόστιμα για τα οικονομικά έτη 1988 έως 1998, και οποιαδήποτε άλλη οφειλή της προς αυτό που απορρέει από την εφαρμογή του βασιλικού διατάγματος αριθ. 296/1972 ή της σύμβασης με την Steyr-Daimler Puch (†).
- (12) Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές, το πραγματικό όφελος που αποκόμισε η ΕΛΒΟ από το άρθρο 15 παράγραφος 3 του νόμου ήταν 3,5 εκατ. ευρώ με τη μορφή φορολογικής μείωσης και ότι οι πόροι χρησιμοποιήθηκαν ως κεφάλαιο κίνησης για την κάλυψη των αναγκών παραγωγής αποκλειστικά για αμυντικούς σκοπούς.

III. ΕΚΤΙΜΗΣΗ

1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης

- (13) Το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ορίζει ότι εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά, οι ενισχύσεις που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό με την ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών συναλλαγές.
- (14) Η διαγραφή χρεών προς τον δημόσιο τομέα πρέπει να θεωρηθεί ως ενίσχυση κατά την έννοια του ανωτέρω άρθρου, δεδομένου ότι υπεισέρχονται κρατικοί πόροι και παρέχεται ρητά ένα επιλεκτικό πλεονέκτημα στην ΕΛΒΟ, η οποία διαφορετικά θα έπρεπε να πληρώσει τις οφειλές αυτές. Εφόσον υπάρχει ανταγωνισμός και συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών στη βιομηχανία οχημάτων, οι οικονομικές παροχές που ευνοούν την ΕΛΒΟ έναντι των ανταγωνιστών της νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

(*) Ιστοσελίδα της Μυτιληναίος ΑΕ:
http://downloads.mytilineos.gr/MYTIL_ENG_2004_ANNUAL.pdf

(†) Νόμος 2771/99, Άρθρο 15 παράγραφος 3

α) Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Αναπληρωτή Οικονομικών και Αναπληρωτή Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας για τη μετοχική αναδιάρθρωση της Ελληνικής Βιομηχανίας Οχημάτων Α.Β.Ε. (ΕΛ.Β.Ο.), που δημοσιεύτηκε στο με αριθ. 314/25.5.1988 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (τ.Β.), κυρώνεται από τότε που εκδόθηκε.

β) Η ΕΛ.Β.Ο. απαλλάσσεται από οφειλές της προς το Δημόσιο από φόρους, προσαυξήσεις και πρόστιμα που επεβλήθησαν με βάση τον διενεργηθέντα φορολογικό έλεγχο για τα οικονομικά έτη 1988 έως και 1998, καθώς και από οποιαδήποτε άλλη οφειλή της προς αυτό που απορρέει από την εφαρμογή του β.δ. 296/1972 (ΦΕΚ 68 Α') και της από 11.5.1972 σύμβασης με την εταιρία STEYER-DAIMLER PUCH AG (S.D.P.). Η απαλλαγή επέρχεται για το μέρος των οφειλών, που δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

- (15) Ο νόμος με τον οποίο η εταιρεία απαλλάσσεται από τις οφειλές που είχαν σωρευτεί προς το δημόσιο κατά την περίοδο 1988 έως 1998 εκδόθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 1999 και, κατά συνέπεια, η ενίσχυση προς την ΕΛΒΟ χορηγήθηκε κατά την ημερομηνία αυτή.

- (16) Κατά το αντίστοιχο έτος, η εταιρεία εμφάνισε τον ακόλουθο κύκλο εργασιών σε σχέση με τις διάφορες ομάδες πελατών.

Πίνακας 2: Κατανομή του κύκλου εργασιών το 1999

Πελάτες	σε απόλυτες τιμές	ως ποσοστό %
Ένοπλες δυνάμεις	91 994 657	52,26
Δημόσιοι οργανισμοί (δημόσιες εταιρείες μεταφορών)	72 345 094	41,10
Δήμοι	1 335 216	0,76
Ιδιώτες	10 346 096	5,88
Σύνολο στρατιωτικού τομέα	91 994 657	52,26
Σύνολο μη στρατιωτικού τομέα	84 026 407	47,74
Σύνολο κύκλου εργασιών	176 021 064	100,00

2. Το ύψος της ενίσχυσης

- (17) Οι ελληνικές αρχές δήλωσαν ότι το ποσό των οφειλών που συσσωρεύθηκαν κατά την περίοδο 1988 έως 1999, και που διαγράφηκαν βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 3 του νόμου, αντιστοιχούσαν σε 3,5 εκατ. ευρώ.
- (18) Ωστόσο, η Επιτροπή δεν έχει πειστεί ότι το συνολικό ποσό της ενίσχυσης που χορηγήθηκε στην ΕΛΒΟ δεν υπερέβαινε το ποσό αυτό, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που χορηγήθηκαν από τον καταγγέλλοντα και που δημοσιεύθηκαν στον ελληνικό τύπο το 2001, σύμφωνα με τις οποίες το ποσό της ενίσχυσης υπερέβαινε τα 12 εκατ. ευρώ φθάνοντας ακόμη και σε 176 εκατ. ευρώ.

3. Παρέκλιση βάσει του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ

- (19) Στην επιστολή της 20ής Ιανουαρίου 2004, οι ελληνικές αρχές ισχυρίζονται ότι οι ένοπλες δυνάμεις είναι ο κυριότερος πελάτης της ΕΛΒΟ, και ότι τα προϊόντα που παράγονται από την εταιρεία για παραγγελίες των ενόπλων δυνάμεων καλύπτονται από το άρθρο 296 της συνθήκης της ΕΚ.

- (20) Εντούτοις, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, η Επιτροπή θεωρεί ότι το μέτρο υπέρ της ΕΛΒΟ δεν καλύπτεται αυτόματα από το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ. Το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ είναι περιορισμένο· εφαρμόζεται σε μέτρα τα οποία είναι “αναγκαία για την προστασία ουσιωδών συμφερόντων της εθνικής ασφάλειας” και που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στην κοινή αγορά. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ, τα μέτρα ενίσχυσης “δεν πρέπει να αλλοιώνουν τους όρους του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς σχετικά με τα προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικά σκοπούς”. Το βάρος της απόδειξης ότι η παραγωγή που ευνοήθηκε με το πλεονέκτημα συνδέεται άμεσα με ουσιώδη συμφέροντα εθνικής ασφάλειας το φέρει το κράτος μέλος. Το κράτος μέλος πρέπει να προσκομίσει αποδείξεις ότι η παρέκκλιση από τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων δεν υπερβαίνει τα όρια που προσδιορίζονται στο άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ.
- (21) Η Ελλάδα δεν έχει δείξει άμεση αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της αναγκαίας προστασίας των ουσιωδών συμφερόντων της ασφάλειάς της και της παραγωγής για μη στρατιωτικούς σκοπούς. Ένα κράτος μέλος μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ μόνο με την κατάλληλη αιτιολόγηση που στηρίζεται σε ουσιώδη συμφέροντα της ασφάλειάς του ⁽⁶⁾.
- (22) Επιπλέον, μπορεί να γίνει χρήση του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ μόνο όταν η ενίσχυση προορίζεται αποκλειστικά για την αμυντική παραγωγή όπως “όπλα, πυρομαχικά και πολεμικό υλικό”. Αυτό απορρέει όχι μόνο από τον κατάλογο των προϊόντων που καλύπτονται από το άρθρο 296 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ, αλλά και από προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής και της νομολογίας του Δικαστηρίου όπου τονίζεται ότι η παραγωγή για τον μη στρατιωτικό τομέα ⁽⁷⁾ και τα προϊόντα διπλής χρήσης ⁽⁸⁾ δεν καλύπτεται πλήρως από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 296.
- ⁽⁶⁾ Απόφαση T-26/01, *Fiocchi munizioni SpA κατά Επιτροπής* [2003] Συλλ. II-3951 (παράγραφος 59) “Στο πλαίσιο αυτό, όταν ένα κράτος μέλος λαμβάνει, για δραστηριότητες παραγωγής ή εμπορίας όπλων, πυρομαχικών ή πολεμικού υλικού εκ των περιλαμβανομένων στον πίνακα που κατάρτισε το Συμβούλιο στις 15 Απριλίου 1958, κάποιο μέτρο ενισχύσεως βάσει εκτιμήσεων που συνδέονται με την ανάγκη προστασίας ουσιωδών συμφερόντων της εσωτερικής τους ασφαλείας, οι κανόνες ανταγωνισμού δεν εφαρμόζονται”.
- ⁽⁷⁾ Π.χ. απόφαση της Επιτροπής της 5ης Ιουνίου 2002 για τα μέτρα που έλαβαν οι Κάτω Χώρες για την αναδιάρθρωση και ιδιωτικοποίηση της *Koninklijke Schelde Groep*, 2003/45/EK, EE L 14 της 21.1.2003 σσ. 56–75: “τα χρηματοδοτικά μέσα που χορηγήθηκαν στην KSG δεν χρησιμοποιήθηκαν καταρχήν για το στρατιωτικό τμήμα της, αλλά για τις εμπορικές δραστηριότητές της. Κατά συνέπεια, είναι σαφές ότι τα μέτρα έχουν όντως αλλοιώσει τους όρους του ανταγωνισμού όσον αφορά τα εμπορικά προϊόντα. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή, σύμφωνα με την πάγια τακτική της, πρέπει να εξετάσει τα μέτρα με βάση τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, στο βαθμό που τα μέτρα αυτά νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό σε αγορές προϊόντων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 296” (παράγραφος 76). Παρόμοια επιχειρήματα αναπτύσσονται στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-126/96 και C-127/96, *Breda Fucine Meridionali και EFIM κατά Επιτροπής* [1998] Συλλ. II-03437 (παράγραφος 89).
- ⁽⁸⁾ Π.χ. απόφαση της Επιτροπής 2003/45/EK: “Αντίθετα, όταν ένα μέτρο το οποίο εμπίπτει στον ορισμό της κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 επηρεάζει την παραγωγή προϊόντων τόσο στρατιωτικού όσο και πολιτικού σκοπού ή την παραγωγή προϊόντων διπλής χρήσης, το εν λόγω μέτρο δεν δικαιολογείται πλήρως βάσει του άρθρου 296” και πιο κάτω: “Η Επιτροπή δεν συμφωνεί με τη θέση ... ότι, δεδομένου του στρατιωτικού χαρακτήρα του το εξεταζόμενο μέτρο εμπίπτει πλήρως στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 296, μολονότι θα έχει σαφή αντίκτυπο στον ανταγωνισμό στους μη στρατιωτικούς τομείς” (παράγραφος 75).
- (23) Κατά συνέπεια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι η παραγωγή της ΕΛΒΟ προϊόντων μη στρατιωτικής χρήσης και διπλής χρήσης δεν καλύπτεται πλήρως από αυτές τις εξαιρέσεις.
- (24) Η Επιτροπή έλαβε πληροφορίες ότι η ΕΛΒΟ κατασκευάζει προϊόντα διπλής χρήσης καθώς και μη στρατιωτικής χρήσης π.χ. στην επιστολή της 12ης Αυγούστου 2003, στην οποία η ελληνική κυβέρνηση ανέφερε παραδείγματα της παραγωγής της ΕΛΒΟ που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τζιπ, οχήματα μεταφοράς γερανών, εκχιονιστικά μηχανήματα κλπ., τα οποία θα ήταν δύσκολο να καλύπτονται αυτά καθαυτά από το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ.
- (25) Όσον αφορά τον βαθμό της παραγωγής για μη στρατιωτικούς σκοπούς, οι πληροφορίες που χορηγήθηκαν από την ελληνική κυβέρνηση παρουσιάζουν αναντιστοιχίες. Ενώ η Ελλάδα στα στοιχεία που υπέβαλε στις 18 Σεπτεμβρίου 2002 ισχυρίστηκε ότι υπήρχε πολιτική παραγωγή ύψους 5-10 % του κύκλου εργασιών της εταιρείας (συγκεκριμένα 5,88 % το 1999, 2,5 % το 2000 και 9,59 % το 2001), στις 20 Ιανουαρίου 2004 τροποποίησε χωρίς περαιτέρω εξήγηση τη θέση της ισχυριζόμενη ότι τα προϊόντα που παράγονται από την ΕΛΒΟ εμπίπτουν στον ορισμό της στρατιωτικής παραγωγής. Στα στοιχεία που υποβλήθηκαν στις 18 Ιανουαρίου 2005, η Ελλάδα αναγνώρισε ότι το 47,7 % της παραγωγής της ΕΛΒΟ διατέθηκε το 1999 σε πελάτες από μη στρατιωτικούς τομείς (βλέπε πίνακα 2) πράγμα που έρχεται σαφώς σε αντίφαση με τις πληροφορίες που είχαν χορηγηθεί προηγουμένως.
- (26) Επιπλέον, θα έπρεπε να έχουν προβλεφθεί χωριστοί λογαριασμοί έτσι ώστε να διακρίνεται σαφώς η παραγωγή στρατιωτικών προϊόντων και μη στρατιωτικών προϊόντων (δηλαδή προϊόντων μη στρατιωτικής και διπλής χρήσης). Η Ελληνική κυβέρνηση δεν χορήγησε πειστικά στοιχεία για την ύπαρξη οποιουδήποτε μηχανισμού με τον οποίο εξασφαλιζόταν ότι η μη εύνοια της μη στρατιωτικής παραγωγής από το μέτρο ενίσχυσης.
- (27) Στην επιστολή της 7ης Αυγούστου 2003, οι ελληνικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι η εταιρεία είχε υποβληθεί σε έλεγχο από ορκωτούς λογιστές και ότι οι λογαριασμοί ελέγχονταν κατά κατηγορία, προϊόν και πελάτη με βάση το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο, και ότι από το πελατολόγιο της εταιρείας και το πρόγραμμα παραγωγής της ήταν απολύτως σαφές ότι το μη στρατιωτικό τμήμα της ΕΛΒΟ δεν είχε ευνοηθεί από το μέτρο ενίσχυσης. Ωστόσο, το γεγονός ότι οι λογαριασμοί της ΕΛΒΟ ελέγχονται από εξωτερικούς λογιστές δεν αποδεικνύει ότι η μη στρατιωτική παραγωγή δεν επωφελήθηκε από την ενίσχυση, αλλά απλώς εξασφαλίζει ότι οι λογαριασμοί αυτοί είναι σύμφωνοι με τα συνήθη λογιστικά πρότυπα.
- (28) Η Ελλάδα δεν συμμορφώθηκε με τις απαιτήσεις γνωστοποίησης του άρθρου 88 της συνθήκης ΕΚ, ούτε προσκόμισε πειστικά στοιχεία ότι το εν λόγω μέτρο ευνοούσε αποκλειστικά την στρατιωτική παραγωγή της εταιρείας και ότι θα μπορούσε συνεπώς να καλύπτεται πλήρως από την παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ.

(29) Για τους ανωτέρω λόγους, η Επιτροπή θεωρεί ότι μόνο ένα μέρος της χρηματοδοτικής ενίσχυσης που χορηγήθηκε στην ΕΛΒΟ με τη μορφή διαγραφής χρεών σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 του νόμου ευνόησε αποκλειστικά την παραγωγή στρατιωτικών προϊόντων όπως όπλα, πυρομαχικά και πολεμικό υλικό σύμφωνα με τον κατάλογο του άρθρου 296 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Λαμβάνοντας υπόψη τις αμφιβολίες αυτές η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενίσχυση που χορηγήθηκε σε παραγωγή που δεν καλύπτεται από το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ θα πρέπει να διερευνηθεί βάσει της διαδικασίας του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

IV. ΑΠΟΦΑΣΗ

(30) Λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω παρατηρήσεις, η Επιτροπή αποφασίζει να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με το μέτρο που περιγράφηκε ανωτέρω, δεδομένου ότι υπάρχουν αμφιβολίες ότι το μέτρο συνιστά ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και ότι ενδέχεται να είναι ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά.

(31) Η Επιτροπή ζητά από την Ελλάδα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της και να χορηγήσει όλες τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην εκτίμηση του εν λόγω μέτρου, εντός προθεσμίας ενός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της παρούσας επιστολής. Ειδικότερα, η Επιτροπή ζητά από την Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου^(*), να χορηγήσει τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) Αποδεικτικά στοιχεία ότι το συνολικό ποσό της ενίσχυσης που χορηγήθηκε στην ΕΛΒΟ λόγω της εφαρμογής του άρθρου 15 παράγραφος 3 του νόμου, δεν υπερβαίνει τα 3,5 εκατ. ευρώ: πρέπει δηλαδή να υποβληθούν λογαριασμοί της εταιρείας από την περίοδο 1988 έως 2000, με βάση τους οποίους να καταδεικνύεται το ακριβές ποσό των οφειλών της ΕΛΒΟ προς το δημόσιο που συσσωρεύτηκαν κατά την περίοδο 1988 έως 1998 και το πραγματικό ποσό της διαγραφής των χρεών καθώς και η ημερομηνία ή οι ημερομηνίες της διαγραφής.

β) Πληροφορίες σχετικά με οποιαδήποτε άλλη μορφή χρηματοδοτικής ενίσχυσης για οποιοσδήποτε σκοπούς έχει

χορηγηθεί, άμεσα ή έμμεσα στην ΕΛΒΟ από δημόσιους πόρους.

γ) Εάν οι ελληνικές αρχές υποστηρίζουν ότι από την ενίσχυση ευνοήθηκε μόνο η στρατιωτική παραγωγή της ΕΛΒΟ, αποδεικτικά στοιχεία ότι οι λογαριασμοί εσόδων και εξόδων που συνδέονται με την μη στρατιωτική παραγωγή (συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων διπλής χρήσης) και τη στρατιωτική παραγωγή ήταν χωριστοί και ότι η ενίσχυση ευνόησε μόνο την εν λόγω στρατιωτική παραγωγή.

δ) Επιβεβαίωση των στοιχείων που χορηγήθηκαν στην επιστολή της 17ης Ιανουαρίου 2005 σχετικά με την κατανομή του κύκλου εργασιών ανάλογα με τις διάφορες ομάδες των πελατών. Επιπλέον, στοιχεία σχετικά με τον κύκλο εργασιών καταναμημένα σε ομάδες με βάση τα προϊόντα: μη στρατιωτικά προϊόντα, προϊόντα διπλής χρήσης και στρατιωτικά προϊόντα, με λεπτομερείς πληροφορίες για κάθε είδος προϊόντος που κατατάσσεται σε κάθε ομάδα και επεξήγηση των λόγων για τους οποίους κατατάχθηκε στη συγκεκριμένη ομάδα.

(32) Η Επιτροπή ζητά από την Ελλάδα να διαβιβάσει αμέσως αντίγραφο της παρούσας επιστολής στον αποδέκτη της ενίσχυσης.

(33) Η Επιτροπή επιθυμεί να υπενθυμίσει στην Ελλάδα ότι το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα και εφιστά την προσοχή της στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, που προβλέπει ότι μπορεί να ανακτηθεί από τον δικαιούχο κάθε ενίσχυση που έχει χορηγηθεί παράνομα.

(34) Η Επιτροπή υπενθυμίζει επίσης ότι θα ενημερώσει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με τη δημοσίευση της παρούσας επιστολής και σύντομης περίληψής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Επίσης θα ενημερώσει τα ενδιαφερόμενα μέρη στις χώρες της ΕΖΕΣ που έχουν υπογράψει τη συμφωνία ΕΟΧ με δημοσίευση ανακοίνωσης στο συμπλήρωμα ΕΟΧ της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* καθώς και την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ με την αποστολή αντιγράφου της παρούσας επιστολής. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη θα κληθούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους εντός ενός μηνός από την ημερομηνία της δημοσίευσης.»

(*) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ 83 της 27 Μαρτίου 1999, σ. 5).